

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	9
FOREWORD.....	11
İÇİNDEKİLER.....	13
TABLolar LİSTESİ.....	21
KISALTMALAR.....	23

BİRİNCİ BÖLÜM

KAMU MALİ HUKUKU VE BİLEŞENLERİ

I. Genel İlkeler.....	25
II. Kamu Mali Hukukunun Temelleri.....	25
III. Temel Bileşenleri.....	27
A. Gelir Politikası.....	27
1. Tanım ve Kurumlar.....	27
2. Amaçları.....	28
B. Harcama Politikası.....	32
1. Tanım ve Kurumlar.....	32
2. Amaçlar.....	33
C. Finansman Politikası.....	35
1. Tanım ve Kurumlar.....	35
2. Amaçlar.....	39
D. Bütçe Politikası.....	40
E. Varlık Politikası.....	41

İKİNCİ BÖLÜM

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE SÜRECİ VE E-BÜTÇE

I. Genel İlkeler.....	43
II. Bütçe Süreci.....	43
A. Bütçeye Ön Hazırlık Sürecindeki Dokümanlar.....	43
1. OVP.....	43
2. Bütçe Çağrısı.....	44

3. Bütçe Hazırlama Rehberi.....	44
4. Yatırım Genelgesi ve Yatırım Programı Hazırlama Rehberi.....	45
B. Bütçe Hazırlık Süreci	45
C. Bütçeye Eklenen Belgeler	46
1. Bütçe Gerekçesi	47
2. Yıllık Ekonomik Rapor.....	47
3. Vazgeçilen Kamu Gelirleri (<i>Vergi Harcamaları</i>) Cetveli.....	47
4. Kamu Borç Yönetimi Raporu	48
5. Üç Yıllık Gelir ve Gider Tahminleri.....	48
6. Mahallî İdareler ve Sosyal Güvenlik Kurumlarının Bütçe Tahminleri	49
7. Bütçeden Yardım Alan Kuruluşlar Listesi	49
D. Bütçenin Görüşülmesi ve Yürürlüğe Girmesi	49
1. Plan ve Bütçe Komisyonu	50
2. Meclis Genel Kurulu	50
3. Cumhurbaşkanı Onayı.....	50
III. E-Bütçe Sistemi.....	51

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAMU GELİRLERİ VE E-VERGİLENDİRME

I. Genel Esaslar	53
II. Bütçe Gelirleri	54
A. Cari Gelirler.....	54
1. Vergi Gelirleri	54
2. Vergi Dışı Gelirler	54
2.1. Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri	55
2.2. Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler.....	55
3. Sermaye Gelirleri	55
4. Alacaklardan Tahsilat	55
5. Parafiskal Gelirler (<i>Sosyal Güvenlik Gelirleri</i>)	56
III. Vergi Sınıflandırması.....	56
A. Gelirler Üzerinden Alınan Vergiler	56
B. Harcama ve İşlemler Üzerinden Alınan Vergiler	56
C. Servet/Servet Transferi Üzerinden Alınan Vergiler.....	57

IV. Vergi Alacağıın Doğması ve Vergilendirme Süreçleri.....	57
A. Verginin Konusu	58
B. Vergiyi Doğuran Olay.....	58
C. Vergi Matrahı	58
D. Verginin Tarhı	59
E. Vergi Tarifeleri.....	59
1. Dilim Usulü Artan Oranlı Tarifeler	59
2. Sınıf Usulü Artan Oranlı Tarifeler.....	60
3. Azalan Oranlı Tarifeler	60
4. Artan Oranlı Tarifeler.....	60
F. Vergi Tarhiyat Türleri.....	60
1. Beyana Dayalı Tarhiyat	61
2. Re’sen Tarhiyat	61
3. İkmalen Tarhiyat.....	61
4. İdarece Tarhiyat.....	62
5. Düzeltme Yolu ile Tarhiyat.....	62
G. Verginin Tebliği.....	63
1. Tebliğ Yöntemleri	64
2. E-Tebliğ.....	64
H. Verginin Tahakkuku.....	65
I. Verginin Tahsili	66
1. Tahsil Dairesi.....	66
2. Hususi Ödeme Şekilleri.....	66
V. Vergilendirmede Küreselleşme ve Dijitalleşme Eğilimleri	67
A. Vergileme Alanında Dijitalleşme	68
B. Uluslararası Dijital Vergileme Çabaları	70
C. Dijitalleşmede Vergileme Belirsizlikleri ve OECD’nin İki Aşamalı Çözüm Planı.....	72
1. Dijitalleşmede Vergileme Belirsizliği.....	72
2. OECD’nin Yeni İki Aşamalı Çerçeve Planı	73
VI. Dijital Vergi Dairesi Projesi	74
VII. Elektronik Ortamda Yürütülen Faaliyetler	75
A. E-Hizmetlerin Genel Görünümü	75
B. Dijital Uygulamaların Mükellefe Yansımaları	79
C. Mevcut Elektronik Uygulamalar	82

1. İnteraktif Vergi Dairesi	82
2. İnternet Vergi Dairesi	85
3. E-Belge ve E-Uygulamalar	86
3.1. E-Beyanname	87
3.2. Hazır Beyan Sistemi	87
3.3. E-Defter	88
3.4. E-Fatura	89
3.5. E-Arşiv Fatura	92
3.6. E- İrsaliye Uygulaması.....	93
3.7. E-Gider Pusulası.....	95
3.8. E-Bilet Uygulaması.....	95
3.9. E-Sigorta Komisyon Gider Belgesi	96
3.10. E-Sigorta Poliçesi	96
3.11. E- SMM Uygulaması	97
3.12. E-Müstahsil Makbuzu Uygulaması	97
3.13. E-Dekont Uygulaması	98
3.14. E-Döviz Alım/Satım Uygulaması	99
3.15. E-Adisyon Uygulaması	100
3.16. E-Yoklama Sistemi	100
3.17. E-Tebliğat Sistemi	101
3.18. E-Haciz Uygulamaları.....	102
3.19. E-Defter-Beyan Sistemi	103
3.20. Engelli Vergi İndirim Sistemi (<i>EVİS</i>)	104
3.21. KDV İadelerine İlişkin Elektronik Sistemler.....	104
3.22. Riskli İade Takip ve Analiz Programı (<i>RİTAP</i>)	105
3.23. KDV İadesi Makro Analiz Raporu (<i>MAR</i>).....	105
3.24. Sahte Belge Risk Analiz Programı (<i>SARP</i>).....	106
3.25. YMM Raporlarının Elektronik Ortamda İletimi (<i>e-YMM</i>)	106
3.26. Elektronik ÖTV Takip Sistemi (<i>e-ÖTV Takip Projesi</i>)	107
3.27. ÖTV İadesi Risk Analizi Sistemi (<i>ÖTVİRA Projesi</i>).....	107
VIII. Dijital Denetim Projesi ve E-Vergilendirme Mimarisi	108
A. Dijital ve Etkin Vergi Denetimi Araçları.....	109
1. VDK-Vedas (<i>VDK-Vergi Denetim Analiz Sistemi</i>)	109
2. VDK-Sigma Sürekli Gözetim ve Denetim Ağı	110

3. VDK-Ras (VDK Risk Analiz Merkezi)	111
4. E-Teftiş (VDK Elektronik Teftiş)	111
5. VDK-Bis (VDK Bilgi Sistemleri)	112
6. E-Viz (Elektronik Veri İbraz Sistemi)	113
B. E-Vergilendirme Mimarisi	114

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAMU FİNANSMANI VE POLİTİKASI

I. Genel Esaslar	117
A. Genel Devlet Açığı	117
B. Kamu Kesimi Borçlanma Gereği	118
C. Borç Stoku	118
1. AB Tanımlı Borç Stoku	119
2. Net Borç Stoku	119
II. Borçlanma Araçları	120
A. Devlet İç Borcu	120
B. Devlet Dış Borcu	121
C. Piyasa Yapıcılığı Sistemi	121
D. Borç ve Risk Yönetimi Komitesi	122
III. Mali Varlık ve Yükümlülük Yönetimi	122
A. Hazine Nakit Yönetimi	123
B. Alacak Yönetimi	124
C. Borç Yönetimi	124
1. Hazine Garantileri	125
2. Borç Üstlenim Taahhütleri	125

BEŞİNCİ BÖLÜM

KAMU HARCAMALARI VE DİJİTALLEŞME

I. Genel Esaslar	127
II. Kamu Harcamalarının Sınıflandırılması	127
A. Program Sınıflandırması	128
1. Program	128
2. Alt Program	129
3. Faaliyet Türü	129

B. Kurumsal Sınıflandırma.....	129
C. Fonksiyonel Sınıflandırma.....	130
D. Ekonomik Sınıflandırma.....	131
1. Cari Harcamalar	131
1.1. Cari Giderler	132
1.2. Cari Transferler	132
2. Sermaye Harcamaları.....	134
2.1. Sermaye Giderleri	134
2.2. Sermaye Transferleri.....	134
3. Borç Verme	135
E. Finansman Tipi Sınıflandırma.....	135
III. Kamu Harcamalarının Ekonomik Etkileri	135
IV. Kamu Harcama Yönetiminde Dijitalleşme	136
V. Kamu Harcamalarının Yapılmasında Dijitalleşme.....	140
A. Ödeme Emri Belgesi ve Kanıtlayıcı Belgelerin Hazırlanması	141
B. Muhafaza, İbraz ve Sayıştay Erişimi.....	141
C. Kamu Harcama Sürecinde e-İhale.....	142

ALTINCI BÖLÜM

KAMU VARLIK YÖNETİMİ.....	147

YEDİNCİ BÖLÜM

DIŞ DENETİM VE DİJİTALLEŞME SÜREÇLERİ

I. Genel Esaslar	149
A. Performans Denetimi.....	150
B. Düzenlilik Denetimi.....	150
1. Mali Denetim	151
2. Uygunluk Denetimi	152
II. Sayıştay Denetiminde Dijitalleşme	152
SONUÇ.....	155

EKLER LİSTESİ	157
EK-1 Bütçe Sürecinin Şematik Görünümü	157
EK-2 İnteraktif Vergi Dairesi Kanalı ile Yapılabilecek İşlemler	158
EK-3 İnternet Vergi Dairesi Kanalı ile Yapılabilecek İşlemler	165
EK-4 E-Belge Uygulamalarına Geçiş Zorunluluğuna Dair Takvim.....	167
EK-5 E-Vergilendirme Mimarisi	176
EK 6/1 Mali Yönetim Sistemindeki Fonksiyonel Süreçler ve Bilişim Sistemleri.....	182
EK 6/2 BKMYBS Fonksiyonel Mimari Taslağı.....	189
KAYNAKÇA	191

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1-	2022 yılı Bütçe Gerçekleşmeleri	37
Tablo 2-	Kalemler Bazında Bütçe Değişimi	37
Tablo 3 -	Kamu Gelirlerinin Sınıflandırılması	53
Tablo 4-	Dijital Hizmetlerin Vergilemesine Yönelik Alınan Tek Taraflı Önlemler.....	70
Tablo 5 -	İnteraktif Vergi Dairesinden Yapılabilecek Bazı İşlemler	84
Tablo 6-	Hazır Beyan Sistemi Beyan Sonuçları	88
Tablo 7-	E-Defter Uygulama Verileri	89
Tablo 8-	E-Fatura Uygulama Verileri	92
Tablo 9-	E-Arşiv Fatura Uygulama Verileri	93
Tablo 10-	E-SMM Uygulama Verileri	97
Tablo 11-	E-Müstahsil Makbuzu Uygulama Verileri	98
Tablo 12-	E-Tebliğat Uygulama Verileri.....	102
Tablo 13-	E-Tebliğat Tasarruf Tutarları.....	102
Tablo 14-	KDVİRA Kontrol Raporu Sonuçları	105
Tablo 15-	ÖTVİRA Kontrol Raporu Sonuçları	108
Tablo 16-	Mali Varlık ve Yükümlülük Yönetimi.....	123
Tablo 17 -	Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı	145
Tablo 18 -	E-İhale ile Gerçekleştirilen Alımlar	145
Tablo 19-	Yıllar İtibarıyla Milli Emlak Gelirleri (1000TL)	148